

FRANS HALS. DE NAR. VERZAMELING ROTHSCHILD, PARIJS.

critiek in groepen te rangschikken schilderijen.

Het streven der wetenschap is in het algemeen om, indien enigszins mogelijk, voor elk schilderij bewijzen van deze drie soorten te verkrijgen. In verscheidene gevallen, waarin een schilderij door zuiver stilistische beschouwingen aan een bepaalden meester was toegeschreven, kwamen later de historische bewijzen de juistheid der toeschrijving bevestigen. Zoo wees Dr. Hofstede de Groot er indertijd op, dat een als Pieter de Hooch geldend binnenhuis in het Städel'sche Kunst-Institut te Frankfort a/M een Pieter Janssens moest zijn. Niet alleen kwamen later de overblijfselen van diens handteekening voor den dag, maar weldra bleek ook, dat de schilderij nog in 1835 als „Janson” was verkocht. Toen Bredius in een schilderij, dat ging onder den naam van

Eglon van der Neer, de hand van Jan Vermeer van Delft herkend had, twijfelde geen enkel kenner aan de juistheid van Bredius' stijlcritische toeschrijving. Maar er waren zooals gewoonlijk buitenstanders, die twijfelden of die „doop” wel juist was. Dezen nu kon weldra het zwijgen worden opgelegd doordien bleek, dat de bedoelde schilderij, een allegorie op het Geloof, reeds op veilingen in de jaren 1699, 1718, 1735 en 1749 onder den naam van Vermeer was verkocht. Bovendien zijn op de schilderij voorwerpen afgebeeld, die, blijkens den inventaris van Vermeer's nalatenschap, in zijn boedel berustten, o.m. het goudleer, dat rechts op het doek een gedeelte van den wand bedekt.

Een ander typisch voorbeeld is een landschap, dat door Hofstede de Groot als een werk van Hercules Seghers werd herkend, omdat het hem aan diens etsen herinnerde. Toen men het uit de lijst nam, bleek het op een door de lijst bedekt gedeelte van het paneel voluit met Seghers' handteekening te zijn gemerkt.

Als laatste voorbeeld van deze soort van gevallen noemen wij er een uit onze eigen „practijk”. Op een groote, voluit gemerkte en 1643 gedateerde familiegroep van Van der Merck was het landschap blijkbaar van de hand van Jan van Goyen, doch diens handteekening stond niet op de schilderij en andere gevallen van samenwerking van deze meesters waren ons niet bekend. Evenwel bleek bij het nagaan der literatuur *) , dat in 1666 de pasteibakker Mr. Hendrick van Slingerlandt verklaarde, aan zijn broeder

*) Oud Holland XIV, blz. 124.